

Filip Lebiedziński¹ , Leszek Pawłowski² , Grzegorz Lorocho^{3,4}

¹Medical University of Gdańsk, Poland

²Department of Palliative Medicine, Medical University of Gdańsk, Poland

³Department of Palliative Medicine, Institute of Medical Sciences, *Collegium Medicum*, University of Zielona Góra, Poland

⁴Lady Sue Ryder of Warsaw Stationary Hospice in Zielona Góra

Report on the 15th International Conference of the Journal “Palliative Medicine in Practice” after the 12th World Congress of the European Association for Palliative Care

On 3–4 June 2022, the 15th International Conference of the Journal *Palliative Medicine in Practice* was held in Gdańsk, Poland, following the 12th World Congress of the European Association for Palliative Care, chaired by Professor Jeroen Hasselaar from Radboud University Nijmegen in the Netherlands and Professor Wojciech Leppert from *Collegium Medicum* at the University of Zielona Góra — the National Consultant in the field of palliative medicine. The event was organised under the honorary patronage of Professor Marcin Gruchała, Rector of Medical University of Gdańsk, and Professor Robert Twycross from Oxford, UK, and under the content patronage of the Polish Association for Palliative Care, the Polish Palliative Care Nursing Society, the Polish Psycho-Oncology Society and the Polish Association for Spiritual Care in Medicine [1, 2].

The conference was inaugurated by the Editor-in-Chief of the journal “*Palliative Medicine in Practice*”, Professor Wojciech Leppert, and the words of welcome were given by Professor Agnieszka Zimmermann — Vice-Rector for the Quality of Education at the Medical

University of Gdańsk, Dr. Aleksandra Modlińska — Provincial Consultant in Palliative Medicine of the Pomeranian Voivodeship, and Dr. Izabela Kaptacz — National Consultant in Palliative Care Nursing. In a keynote lecture, Professor Jeroen Hasselaar from Radboud University Nijmegen, the Netherlands, presented his team’s ongoing research on palliative sedation, which is a part of the project held by the European Association for Palliative Care [3]. The lecture initiated a discussion in which participants asked questions regarding the criteria for the implementation of palliative sedation, including nutrition and hydration of patients, and pointed out differences in terms of approaches in different countries.

The first session of the conference focused on palliative care in respiratory diseases. It was opened by Professor Małgorzata Krajnik from the Department of Palliative Care at the *Collegium Medicum* in Bydgoszcz at the Nicolaus Copernicus University in Toruń, who presented the results of the international Better-B survey on the management of dyspnoea in chronic

Address for correspondence:

Filip Lebiedziński

Gdański Uniwersytet Medyczny, ul. Marii Skłodowskiej 3a, 80–210 Gdańsk, Poland

e-mail: flebiedzinski@gumed.edu.pl

Palliative Medicine in Practice 2022; 16, 3, 187–190

Copyright © Via Medica, ISSN 2545–0425, e-ISSN: 2545–1359

DOI: 10.5603/PMPI.2022.0017

This article is available in open access under Creative Common Attribution-Non-Commercial-No Derivatives 4.0 International (CC BY-NC-ND 4.0) license, allowing to download articles and share them with others as long as they credit the authors and the publisher, but without permission to change them in any way or use them commercially.

lung diseases, demonstrating the need to develop and spread coherent interdisciplinary recommendations for the management of chronic dyspnoea [4, 5]. Further presentations were prepared by scientists from the Department of Pneumonology and Allergology at the Medical University of Gdańsk. Professor Ewa Jassem presented current recommendations for the symptomatic treatment of dyspnoea and, in particular, introduced participants to the concept of the “dyspnoea ladder”. Dr. Piotr Janowiak presented research and clinical practice regarding the use of inhaled opioids for the treatment of dyspnoea. Respiratory physiotherapy methods for dyspnoea patients in the course of COPD and their benefits were presented by Dr. Anna Pyszora from the Department of Palliative Care at the *Collegium Medicum* in Bydgoszcz at the Nicolaus Copernicus University in Toruń

The second session of the conference was entirely devoted to organisational standards of palliative care and referred to the recommendations of an expert panel consisting of Prof. Wojciech Leppert; Tomasz Grądalski, PhD; Aleksandra Kotlińska-Lemieszek, PhD; Dr. Izabela Kaptacz; Anna Białoń-Janusz MA and Dr. Leszek Pawłowski, which were published in 2022 in the journal “Palliative Medicine in Practice” [6]. Professor Wojciech Leppert from the Department of Palliative Medicine at the Institute of Medical Sciences, *Collegium Medicum* at the University of Zielona Góra and the Heliodor Świącicki Clinical Hospital of the Poznań University of Medical Sciences presented the general guidelines for organisational standards for the specialist palliative care of adult patients in terms of education and science. Professor Leppert presented in detail the recommendations for the establishment of academic palliative medicine units in each academic university that educates medical, nursing and physiotherapy students, as well as the recommendations for the teaching of palliative medicine, or palliative care, as a separate course in medical studies. Afterwards, Dr. Izabela Kaptacz from the Department of Palliative Medicine and Care at the Faculty of Health Sciences of the Medical University of Silesia in Katowice and the Hospice Care Association of Częstochowa presented the staffing standards proposed in the guidelines for palliative care units and, in particular, pointed out the urgent need to increase the valuation of palliative care services as well as the need of improving the conditions of staff employment and taking specialised education into account. In addition, she stressed that the staffing standards proposed in the guidelines had been assessed by a large panel of experts participating in a study using the Delphi method.

The session concluded with a lecture by Dr. Leszek Pawłowski from the Department of Palliative Medi-

ne at the Medical University of Gdańsk on the legal aspects of the standards. His lecture presented the competences of the Minister of Health in terms of setting organisational standards and the role of scientific societies in developing guidelines. The visiting speaker drew attention to the compliance of proposals for Polish organisational standards for palliative care in adult patients with new recommendations regarding standards and norms published by the European Association for Palliative Care in 2022, and called for a joint action of the whole palliative care community in Poland for changes in the law, enabling the implementation of standards developed by a team appointed by national consultants [7].

The third session of the conference focused on the palliative care for patients with neurological diseases. The session began with a presentation by Zbigniew Żylicz, Professor at the University of Rzeszów, on the palliative care for patients with Parkinson’s disease. Professor Żylicz drew attention, among other things, to the selection of the proper dose of dopaminergic drugs for patients. This was followed by a lecture on the care of Huntington’s disease and Creutzfeldt-Jakob disease patients by Dr. Anna Adamczyk from the Department of Palliative Care at the Faculty of Health Sciences of the *Collegium Medicum* in Bydgoszcz at the Nicolaus Copernicus University in Toruń, in which she referred to her own experience from clinical practice. The third session ended with a presentation by Dr. Joanna Drat-Gzubicka from J. K. Łukowicz Specialist Hospital in Chojnice. Her presentation addressed the important topic of chemotherapy-induced polyneuropathy, emphasising the need for research to develop methods for effective treatment and prevention of this complication.

The next session, which concerned ethical issues and education in palliative care, began with a lecture by Professor Monika Lichodziejewska-Niemierko from the Department of Palliative Medicine at the Medical University of Gdańsk — “Shared decision-making in palliative care”. Her lecture emphasised the need to include patients and their families in the decision-making process regarding the choice of the symptomatic treatment. The next presentation by Doctor of Health Sciences, Anna Wyszadko from the Department of Palliative Medicine at the Medical University of Gdansk, presented the results of a survey on the attitudes of medical students towards ethical issues such as futile treatment, euthanasia and physician-assisted suicide. In the last presentation of this session, Dr. Grzegorz Lorocho from the Department of Palliative Medicine at the Institute of Medical Sciences, *Collegium Medicum*, University of Zielona Góra, presented the possibilities of using medical simulation in the teaching of palliative

ve medicine, giving examples of its use for educating students about symptomatic treatment as well as doctor-patient communication.

The fifth session was devoted to psycho-oncology with a particular focus on the issue of sexuality in cancer patients. The session was opened by Marzena Samardakiewicz, PhD, from the Department of Psychology and the Clinic of Paediatric Haematology, Oncology and Transplantology at the Medical University of Lublin, who discussed fertility impairment as a long-term consequence of childhood cancer. She highlighted the particular risk of fertility impairment in patients undergoing total body irradiation or gonadal radiation therapy. Moreover, she stressed the need to make patients and their families aware of the patients' fertility status after cancer treatment and the possibility of cryopreservation of reproductive cells. In the next lecture, Marcin Jabłoński, PhD and Professor at Jan Kochanowski University in Kielce, presented the results of the questionnaire study assessing various areas of sexual life in women after mastectomy. The lecture emphasised that the increased risk of sexual dysfunctions in women after breast surgery supports the need for these patients to receive professional sexological care. The last lecture of this session, given by Mariola Kosowicz, MD, PhD, from the Maria Skłodowska-Curie National Institute of Oncology in Warsaw, addressed the sexuality in patients with advanced disease and the need to include the patient's sexual health in the framework of holistic palliative care.

The sixth session, which included two presentations, focused on assessing the quality of life of the patients and their families in terms of palliative care. In the first lecture, Professor Krystyna de Walden-Gałuszko from the University of Warmia and Mazury in Olsztyn, presented the effect of psychosocial support on the quality of life of the patients and their families, emphasising the importance of pursuing, through appropriately targeted medical and psychological assistance, self-help programmes to improve quality of life. In the next lecture concerning the methodological basis for quality-of-life assessment, Professor Mikołaj Majkovicz from the Institute of Health Sciences, Pomeranian Academy in Słupsk, emphasised the importance of striving for patient empowerment in the treatment process. He also presented the quality-of-life assessment as an important parameter for evaluating the effectiveness of medical care, noting the need to adapt the quality-of-life assessment methods to the palliative care patient population.

In the session containing papers submitted to the Conference, Magdalena Osowicka, MD, PhD, from the Department of Palliative Medicine at the Medical University of Gdańsk, presented the issue of

knowledge and attitudes of general practitioners towards palliative medicine. In the second presentation, Dr. Filip Lebiedziński from the Faculty of Medicine of the Medical University of Gdańsk, presented the results of the literature review on the visiting policies of the palliative care units during the COVID-19 pandemic. The literature review was prepared together with Dr. Leszek Pawłowski from the Department of Palliative Medicine of the Medical University of Gdańsk. The above-mentioned presentation outlined the various visitation restrictions associated with the COVID-19 pandemic, as well as the need to establish models for the management of similar situations in the future.

In the next presentation by Dr. Martyna Gołębiewska, Dr. Olga Piątek, Dr. Krzysztof Kuziemski and Tomasz Stefaniak, PhD, from Medical University of Gdańsk, the impact of chronic COVID-19 infection on the quality of treatment of cancer patients was presented. Two further topics, prepared and presented by Dr. Katarzyna Jerka, concerned modern technology supporting the rehabilitation process and communication with the patient, and the role of breathing exercises in the rehabilitation of patients under palliative care.

The eighth and final session of the conference was dedicated to the rehabilitation of patients in palliative care. During the first lecture, Professor Andrzej Szuba from the Department of Angiology, Hypertension and Diabetology at the Wrocław Medical University, presented the issue of lymphoedema in cancer patients, indicating the patient population at highest risk for this complication in Poland. Furthermore, he discussed the standards of management and emphasised that the therapy needs to be provided by specialists experienced in the treatment of lymphoedema. In the next lecture, Katarzyna Ochałek, PhD and Professor at the University School of Physical Education in Krakow, from the Institute of Clinical Rehabilitation, described one of the standard methods of lymphoedema rehabilitation — compression therapy — and particularly the possibility of using different compression products, and highlighted the effectiveness of compression therapy in treating patients in all stages of lymphoedema progression. The final lecture of the conference, "The importance of physical activity for patients under palliative care", was given by Katarzyna Żółtak-Bączkowska from the Palliative Medicine Outpatient Clinic of the West Pomeranian Oncology Centre, indicating — based on scientific research and her own experience — that physical activity in patients receiving palliative care causes significant improvement in parameters that assess the effectiveness of care, including the quality of life, life expectancy and cancer-related fatigue.

Declaration of conflict of interests

The authors declare that there is no conflict of interests.

Funding

None declared

References

1. XV Międzynarodowa Konferencja Czasopisma Palliative Medicine in Practice, O konferencji. <http://www.paliatywna.viamedica.pl/20739.15.2022.gdansk> (4.07.2022).
2. Leppert W. Palliative care — moving forward. *Palliat Med Pract.* 2022; 16(2): 83–85, doi: [10.5603/PMPI.2022.0009](https://doi.org/10.5603/PMPI.2022.0009).
3. Payne SA, Hasselaar J. European palliative sedation project. *J Palliat Med.* 2020; 23(2): 154–155, doi: [10.1089/jpm.2019.0606](https://doi.org/10.1089/jpm.2019.0606), indexed in Pubmed: 32023195.
4. Krajnik M, Hepgul N, Wilcock A, et al. BETTER-B research consortium. Do guidelines influence breathlessness management in advanced lung diseases? A multinational survey of respiratory medicine and palliative care physicians. *BMC Pulm Med.* 2022; 22(1): 41, doi: [10.1186/s12890-022-01835-0](https://doi.org/10.1186/s12890-022-01835-0), indexed in Pubmed: 35045847.
5. Better-B survey. <https://eapcnet.wordpress.com/tag/better-b-survey/> (4.07.2022).
6. Leppert W, Grądalski T, Kotlińska-Lemieszek A, et al. Organizational standards for specialist palliative care for adult patients: Recommendations of the Expert Group of National Consultants in Palliative Medicine and Palliative Care Nursing. *Palliat Med Pract.* 2022; 16(1): 7–26, doi: [10.5603/PMPI.2021.0035](https://doi.org/10.5603/PMPI.2021.0035).
7. Payne S, Harding A, Williams T, et al. Revised recommendations on standards and norms for palliative care in Europe from the European Association for Palliative Care (EAPC): A Delphi study. *Palliat Med.* 2022; 36(4): 680–697, doi: [10.1177/02692163221074547](https://doi.org/10.1177/02692163221074547), indexed in Pubmed: 35114839.

Filip Lebedziński¹ , Leszek Pawłowski² , Grzegorz Lorocho^{3,4}

¹Wydział Lekarski, Gdański Uniwersytet Medyczny

²Zakład Medycyny Paliatywnej, Gdański Uniwersytet Medyczny

³Katedra Medycyny Paliatywnej, Instytut Nauk Medycznych, *Collegium Medicum*, Uniwersytet Zielonogórski

⁴Hospicjum Stacjonarne im. Lady Sue Ryder of Warsaw w Zielonej Górze

Sprawozdanie z XV Międzynarodowej Konferencji Czasopisma "Palliative Medicine in Practice" po 12. Światowym Kongresie Naukowym Europejskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej

Artykuł jest tłumaczeniem pracy: Lebedziński F, Pawłowski L., Lorocho G., Report on the 15th International Conference of the Journal "Palliative Medicine in Practice" after the 12th World Congress of the European Association for Palliative Care. *Palliat. Med. Pract.* 2022, tom 16, nr 3: 187–190. DOI: 10.5603/PMPI.2022.0017. Należy cytować wersję pierwotną

W dniach 3–4 czerwca 2022 roku w Gdańsku odbyła się XV Międzynarodowa Konferencja Czasopisma *Palliative Medicine in Practice* po 12 Światowym Kongresie Naukowym Europejskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej, pod przewodnictwem pana profesora Jeroena Hasselaara z Radboud University Nijmegen w Holandii i pana profesora Wojciecha Lepperta z *Collegium Medicum* Uniwersytetu Zielonogórskiego — Krajowego konsultanta w dziedzinie medycyny paliatywnej. Wydarzenie zostało objęte patronatem honorowym przez pana profesora Marcina Gruchałę — Rektora Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego i pana profesora Roberta Twycrossa z Oxfordu w Wielkiej Brytanii oraz patronatem merytorycznym Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej, Polskiego Towarzystwa Pielęgniarstwa Opieki Paliatywnej, Polskiego Towarzystwa Psychoonkologicznego i Polskiego Towarzystwa Opieki Duchowej w Medycynie [1, 2].

Konferencję otworzył Redaktor Naczelny czasopisma „*Palliative Medicine in Practice*” — pan profesor Wojciech Leppert, a słowa powitania przekazały pani profesor Agnieszka Zimmermann — Prorektor ds. Jakości Kształcenia Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego, pani dr Aleksandra Modlińska — Konsultant wojewódzki w dziedzinie medycyny paliatywnej w województwie pomorskim i pani dr Izabela Kaptacz — Konsultant krajowy w dziedzinie pielęgniarstwa opieki paliatywnej. W wykładzie inauguracyjnym pan profesor Jeroen Hasselaar z Radboud University Nijmegen w Holandii zaprezentował prowadzone przez jego zespół badania dotyczące sedacji paliatywnej, które stanowią część projektu realizowanego przez Europejskie Towarzystwo Opieki Paliatywnej [3]. Wykład zainicjował dyskusję, w której uczestnicy zadawali pytania dotyczące kryteriów wdrożenia sedacji paliatywnej, w tym żywienia i nawadniania pacjentów

Address for correspondence:

Filip Lebedziński

Gdański Uniwersytet Medyczny, ul. Marii Skłodowskiej 3a, 80–210 Gdańsk

e-mail: flebedzinski@gumed.edu.pl

Palliative Medicine in Practice 2022; 16, 3, 191–194

Copyright © Via Medica, ISSN 2545–0425, e-ISSN: 2545–1359

Artykuł jest dostępny bezpłatnie na podstawie licencji Creative Common Attribution-Non-Commercial-No Derivatives 4.0 International (CC BY-NC-ND 4.0) umożliwiającej jego pobranie oraz udostępnianie pod warunkiem wskazania autorstwa i wydawcy. Niedopuszczalne jest wprowadzanie jakichkolwiek zmian lub wykorzystanie komercyjne bez zgody wydawcy.

oraz wskazywali różnice w podejściu do tego zagadnienia w różnych krajach.

Pierwsza sesja konferencji dotyczyła opieki paliatywnej w chorobach układu oddechowego. Rozpoczęła ją pani profesor Małgorzata Krajnik z Katedry Opieki Paliatywnej *Collegium Medicum* w Bydgoszczy, Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, która zaprezentowała wyniki międzynarodowego badania ankietowego Better-B na temat leczenia duszności w przewlekłych chorobach płuc, wykazującego konieczność wypracowania i rozpowszechniania spójnych międzydiscyplinarnych zaleceń dotyczących postępowania w duszności przewlekłej [4, 5]. Kolejne wystąpienia przygotowali naukowcy z Katedry Pneumonologii i Alergologii Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego. Pani profesor Ewa Jassem przedstawiła aktualne zalecenia dotyczące leczenia objawowego duszności, a w szczególności przybliżyła uczestnikom koncepcję „drabiny” leczenia duszności. Pan dr Piotr Janowiak zaprezentował badania i praktykę kliniczną w zakresie stosowania opioidów podawanych drogą wziewną w leczeniu duszności. Metody w zakresie fizjoterapii oddechowej chorych z dusznością w przebiegu POChP i korzyści wynikające z ich zastosowania zaprezentowała pani dr Anna Pyszora z Katedry Opieki Paliatywnej *Collegium Medicum* w Bydgoszczy, Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu.

Druga sesja konferencji była w całości poświęcona standardom organizacyjnym opieki paliatywnej i nawiązywała do zaleceń zespołu ekspertów w składzie: prof Wojciech Leppert, dr hab. Tomasz Grądalski, dr hab. Aleksandra Kotlińska-Lemieszek, dr Izabela Kaptacz, mgr Anna Białoń-Janusz i dr Leszek Pawłowski, które ukazały się w 2022 roku w czasopiśmie „Palliative Medicine in Practice” [6]. Pan profesor Wojciech Leppert z Katedry Medycyny Paliatywnej Instytutu Nauk Medycznych *Collegium Medicum* Uniwersytetu Zielonogórskiego i Szpitala Klinicznego im. Heliodora Święcickiego Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu zaprezentował ogólne założenia standardów organizacyjnych specjalistycznej opieki paliatywnej dla pacjentów dorosłych w zakresie nauki i edukacji. W szczególności przedstawił zalecenia dotyczące utworzenia akademickich jednostek medycyny paliatywnej na każdej uczelni akademickiej, która kształci studentów kierunku lekarskiego, pielęgniarstwa i fizjoterapii, a także nauczania medycyny paliatywnej, lub opieki paliatywnej, jako odrębnego przedmiotu na studiach medycznych. Z kolei pani dr Izabela Kaptacz z Zakładu Medycyny i Opieki Paliatywnej Wydziału Nauk o Zdrowiu Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach i Stowarzyszenia Opieki Hospicyjnej Ziemi Częstochowskiej przedstawiła zaproponowane w standardach normy zatrudnienia

personelu w jednostkach opieki paliatywnej, a zwłaszcza wskazała na pilną potrzebę poprawy wyceny świadczeń opieki paliatywnej oraz konieczność poprawy warunków zatrudnienia personelu i uwzględnienia specjalistycznego wykształcenia. Ponadto podkreśliła, że zaproponowane w standardach normy zatrudnienia były poddane ocenie w szerokim gronie ekspertów biorących udział w badaniu przeprowadzonym metodą delficką.

Sesję zakończył wykład dra Leszka Pawłowskiego z Zakładu Medycyny Paliatywnej Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego na temat aspektów prawnych standardów, w którym zostały przedstawione kompetencje Ministra Zdrowia w zakresie ustalania standardów organizacyjnych i rola towarzystw naukowych w opracowaniu wytycznych. Prelegent zwrócił uwagę na zgodność propozycji polskich standardów organizacyjnych opieki paliatywnej dla pacjentów dorosłych z opublikowanymi w 2022 roku nowymi rekomendacjami Europejskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej w zakresie standardów i norm oraz apelował o wspólne działanie całego środowiska opieki paliatywnej w Polsce na rzecz zmian w prawie, pozwalających na wdrożenie standardów opracowanych przez zespół powołany przez konsultantów krajowych [7].

Trzecia sesja konferencji dotyczyła opieki paliatywnej nad pacjentami z chorobami neurologicznymi. Rozpoczęło ją wystąpienie dra hab. Zbigniewa Żylicza, profesora Uniwersytetu Rzeszowskiego, dotyczące opieki paliatywnej nad pacjentami z chorobą Parkinsona, który między innymi zwrócił uwagę na dobór odpowiedniej dawki leków dopaminergicznych u pacjentów. Następnie pani dr Anna Adamczyk z Katedry Opieki Paliatywnej Wydziału Nauk o Zdrowiu *Collegium Medicum* w Bydgoszczy, Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu przedstawiła wykład o opiece nad pacjentami z chorobą Huntingtona i chorobą Creutzfelda–Jacoba, w którym odwołała się do własnych doświadczeń z praktyki klinicznej. Trzecią sesję zakończyło wystąpienie pani dr Joanny Drat-Gzubickiej ze Szpitala Specjalistycznego im. J. K. Łukowicza w Chojnicach, w którym został poruszony istotny temat polineuropatii wywołanej chemioterapią, z podkreśleniem potrzeby przeprowadzania badań w celu wypracowania metod skutecznego leczenia i prewencji tego powikłania.

Kolejną sesję, na temat problemów etycznych i edukacji w opiece paliatywnej, otworzył wykład pani prof. dr hab. Moniki Lichodziejewskiej-Niemierko z Zakładu Medycyny Paliatywnej Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego pod tytułem „Wspólne podejmowanie decyzji w opiece paliatywnej”, w którym została podkreślona potrzeba włączenia pacjentów i ich rodzin

do procesu decyzyjnego dotyczącego wyboru metod leczenia objawowego. W kolejnym wystąpieniu, dr n. o zdr. Anna Wyszadko z Zakładu Medycyny Paliatywnej Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego, przedstawiła wyniki badania ankietowego dotyczącego postaw studentów kierunku lekarskiego wobec problemów etycznych, takich jak uporczywa terapia, eutanazja i wspomagane samobójstwo. W ostatnim wystąpieniu w tej sesji, dr Grzegorz Lorocho z Katedry Medycyny Paliatywnej Instytutu Nauk Medycznych *Collegium Medicum* Uniwersytetu Zielonogórskiego, zaprezentował możliwości zastosowania symulacji medycznej w dydaktyce z zakresu medycyny paliatywnej, podając przykłady jej wykorzystania zarówno do nauczania studentów leczenia objawowego, jak i komunikacji lekarz–pacjent.

Piąta sesja została poświęcona psychoonkologii ze szczególnym uwzględnieniem zagadnienia seksualności u chorych na nowotwory. Sesję rozpoczęła dr hab. Marzena Samardakiewicz z Katedry i Zakładu Psychologii oraz Kliniki Hematologii, Onkologii i Transplantologii Dziecięcej Uniwersytetu Medycznego w Lublinie, która omówiła temat zaburzeń płodności, jako odległego następstwa choroby nowotworowej przebytej w dzieciństwie. Zwróciła uwagę na szczególne ryzyko zaburzeń płodności u pacjentów poddanych między innymi napromienianiu całego ciała lub radioterapii gonad. Ponadto podkreśliła potrzebę uświadamiania zarówno rodzin, jak i pacjentów, na temat statusu ich płodności po przebytych leczeniu onkologicznym oraz możliwości krioprezewacji komórek rozrodczych. W kolejnym wykładzie dr hab. Marcin Jabłoński, profesor Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, przedstawił wyniki badania kwestionariuszowego oceniającego różne obszary funkcjonowania seksualnego kobiet po mastektomii. W wykładzie podkreślono, że podwyższone ryzyko wystąpienia zaburzeń seksualnych u kobiet po operacji piersi przemawia za koniecznością objęcia tych pacjentek profesjonalną opieką seksuologiczną. Ostatni wykład tej sesji, wygłoszony przez dr n. med. Mariolę Kosowicz z Narodowego Instytutu Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie w Warszawie, dotyczył seksualności u pacjentów w zaawansowanej fazie choroby i potrzeby uwzględniania zdrowia seksualnego pacjenta w kontekście holistycznej opieki paliatywnej.

Szоста sesja, obejmująca dwa wystąpienia, dotyczyła oceny jakości życia chorych i ich rodzin w opiece paliatywnej. W pierwszym wykładzie pani prof. dr hab. Krystyna de Walden-Galuszko z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie przedstawiła wpływ wsparcia psychosocjalnego na jakość życia pacjentów i ich rodzin, podkreślając istotność dążenia, poprzez odpowiednio nakierowaną pomoc medyczną i psycho-

logiczną, do realizacji programów samopomocowych w celu poprawy jakości życia. W kolejnym wykładzie na temat podstaw metodologicznych oceny jakości życia pan prof. Mikołaj Majkowicz z Instytutu Nauk o Zdrowiu, Akademii Pomorskiej w Słupsku, podkreślił znaczenie dążenia do upodmiotowienia pacjenta w procesie leczniczym. Ponadto, przedstawił ocenę jakości życia, jako istotny parametr oceny skuteczności opieki lekarskiej, zwracając uwagę na potrzebę dostosowania metod oceny jakości życia do populacji pacjentów opieki paliatywnej.

W sesji prac zgłoszonych na Konferencję pani dr n. med. Magdalena Osowicka z Zakładu Medycyny Paliatywnej Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego przedstawiła zagadnienie wiedzy i postaw lekarzy rodzinnych wobec medycyny paliatywnej. W drugim wystąpieniu pan dr Filip Lebedziński z Wydziału Lekarskiego Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego zaprezentował wyniki przeglądu piśmiennictwa dotyczącego zasad odwiedzin w jednostkach opieki paliatywnej w okresie pandemii COVID-19, przygotowanego z dr. Leszkiem Pawłowskim z Zakładu Medycyny Paliatywnej Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego. W prezentacji przedstawiono różne ograniczenia odwiedzin związane z pandemią COVID-19, a także potrzebę ustalenia modeli działania w razie wystąpienia tego rodzaju sytuacji w przyszłości.

W kolejnej prezentacji, przygotowanej przez dr Martynę Gołębiowską, dr Olgę Piątek, dra Krzysztofa Kuziemskiego i dra hab. Tomasza Stefaniaka z Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego, przedstawiono wpływ przewlekłej infekcji COVID-19 na jakość leczenia chorych na nowotwory. Dwa kolejne tematy przygotowane i przedstawione przez panią dr Katarzynę Jerkę, dotyczyły nowoczesnych technologii wspomagających proces rehabilitacji i porozumiewania się z chorym oraz rolę ćwiczeń oddechowych w rehabilitacji pacjentów objętych opieką paliatywną.

Ósma, ostatnia sesja konferencji, została poświęcona rehabilitacji chorych w opiece paliatywnej. Podczas pierwszego wykładu pan profesor dr hab. Andrzej Szuba z Katedry i Kliniki Angiologii, Nadciśnienia Tętniczego i Diabetologii Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu, zaprezentował zagadnienie obrzęku limfatycznego u chorych na nowotwory, wskazując populację pacjentów najbardziej narażonych w Polsce na to powikłanie. Ponadto omówił standardy postępowania i podkreślił potrzebę prowadzenia terapii przez specjalistów doświadczonych w leczeniu obrzęku limfatycznego. W kolejnym wykładzie dr hab. Katarzyna Ochałek, profesor Akademii Wychowania Fizycznego w Krakowie, z Instytutu Rehabilitacji Klinicznej, scharakteryzowała jedną ze standardowych metod rehabilitacji obrzęku limfa-

tycznego — kompresjoterapię, a zwłaszcza możliwość stosowania różnych produktów uciskowych i podkreśliła skuteczność kompresjoterapii w leczeniu chorych we wszystkich fazach zaawansowania obrzęku chłonnego. Ostatni wykład konferencji, pod tytułem „Znaczenie aktywności fizycznej pacjentów objętych opieką paliatywną”, wygłosiła pani dr n. med. Katarzyna Żółtak-Bączkowska z Poradni Medycyny Paliatywnej Zachodniopomorskiego Centrum Onkologii, wskazując na podstawie badań naukowych i własnych doświadczeń, iż aktywność fizyczna u pacjentów objętych opieką paliatywną istotnie wpływa na poprawę w zakresie parametrów oceny skuteczności opieki, w tym na jakość życia, czas przeżycia i zmniejszenie natężenia objawów zespołu zmęczenia u chorych na nowotwory.

Deklaracja konfliktu interesów

Autorzy oświadczają, że nie występuje konflikt interesów

Finansowanie

To badanie nie zostało sfinansowane

Piśmiennictwo

1. XV Międzynarodowa Konferencja Czasopisma Palliative Medicine in Practice, O konferencji. <http://www.paliatywna.viamedica.pl/20739.15.2022.gdansk> (4.07.2022).
2. Leppert W. Palliative care — moving forward. *Palliat Med Pract.* 2022; 16(2): 83–85, doi: 10.5603/PMPI.2022.0009.
3. Payne SA, Hasselaar J. European palliative sedation project. *J Palliat Med.* 2020; 23(2): 154–155, doi: 10.1089/jpm.2019.0606, indexed in Pubmed: 32023195.
4. Krajnik M, Hepgul N, Wilcock A, et al. BETTER-B research consortium. Do guidelines influence breathlessness management in advanced lung diseases? A multinational survey of respiratory medicine and palliative care physicians. *BMC Pulm Med.* 2022; 22(1): 41, doi: 10.1186/s12890-022-01835-0, indexed in Pubmed: 35045847.
5. Better-B survey. <https://eapcnet.wordpress.com/tag/better-b-survey/> (4.07.2022).
6. Leppert W, Grądalski T, Kotlińska-Lemieszek A, et al. Organizational standards for specialist palliative care for adult patients: Recommendations of the Expert Group of National Consultants in Palliative Medicine and Palliative Care Nursing. *Palliat Med Pract.* 2022; 16(1): 7–26, doi: 10.5603/PMPI.2021.0035.
7. Payne S, Harding A, Williams T, et al. Revised recommendations on standards and norms for palliative care in Europe from the European Association for Palliative Care (EAPC): A Delphi study. *Palliat Med.* 2022; 36(4): 680–697, doi: 10.1177/02692163221074547, indexed in Pubmed: 35114839.